

Izloja razen ponedeljka
in dnevu po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm ×
55 mm po K 120. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 160.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno - demokratične stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leta
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 812,
za ostalo tujino in Ameriko
K 860.

Reklamske cene za list
so poštne proste.

Upravišтво je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Volilni red pred parlamentom.

Belgrad, 19. junija, 1920.

Po preteku poldruga leta smo prišli vendar tako daleč, da je začelo privremeno Narodno Predstavništvo v Belgradu vendarle razpravljati o volilnem redu za Ustavotvorno narodno skupščino, ki naj da ustavne podlage naši državi.

Veseli nas, da je vendar enkrat prišel ta začasni parlament od tega, da razpravlja o tem, kar je pravzaprav bila njegova glavna naloga: izborni (volilni) red da sklene, potem pa gre.

Da Narodno Predstavništvo nima pravega veselja do dela, to smo videli v pretekli dobi prav jasno. Nismo pa vedeli, da je Narodno Predstavništvo tudi po svojem duševnem nivoju tako nezmožno, kakor se ravno pri debati o volilnem redu pokazuje. Sramotno je, na kako nizki višini se giblje debata o volilnem redu. Vprašanja, ki drugje izkazuje stvarno in formalno dovršene debate ob splošni pozornosti cele zbornice in cele javnosti, kakor je n. pr. vprašanje ženske volilne pravice — taka vprašanja rešuje naš parlament, kakor da bi razpravljali o najobsebniji interpelaciji.

Mnogo na tej mizeriji našega parlamenta je krivo belgarsko časopisje, ki ne vrši nad parlamentom nikakšne kontrole. V drugih državah imajo časopisi prestolnega mesta obširna poročila o parlamentarnih debatah; parlament je pod stalno kritiko in kontrolo javnosti, zlasti javnosti v sedežu parlamenta, — v Belgradu pa je žurnalistika tako na nizkem stališču, kakor je to le — na Balkanu mogoče!

Parlament je časopisju in javnosti vreden in — narobe.

Volilni red, kakor ga predlaga vladna zakonska predloga, je kompromis med radikali in demokrati. Ker pa tvorita ti dve stranki skupaj z Jugoslovanskim in Narodnim klubom, ki sta tudi v vladni večini, ogroženo večino zbornice, je seveda skoro nemogoče doseči kako znatno izboljšanje posameznih določb zakona. Razum nekaterih — sicer res principijelno vojnih — določb zakonskega načrta, ki so nesprejemljive, izborni red ni najslabši.

Glavne hibe načrta so: da načrt ne določa točnega termina, v katerem se morajo volitve izvršiti da načrt proporcionalnega sistema volitev ne izvaja konsekvenco, ampak je v zelo majhni meri, tako, da o praviem sorazmerju skoraj govora biti ne more, dalje, da izključuje ženske od volilne pravice in slednjič, da predpisuje takozvane kvalificirane mandate, to se pravi, da zahteva, da mora biti na kandidatih listah po en kandidat z visokošolsko izobrazbo, ki je

pod gotovimi pogoji pred drugimi izvoljen.

Generalna debata o izbornem redu je že završena. Poročali smo o njej. Sedaj se vrši specialna debata; o prvih dveh zgoraj navedenih vprašanjih je že završena, o ženski volilni pravici se razpravlja ravno, o kvalificiranih mandatih pa se vrši razprava prihodnje dni.

Glavni kontingent govornikov tvorita poleg nekaterih izvenstrankarjev skupini; to sta socialistični klub in pa republikanci, med katerimi je najagilnejši njih vodja bivši minister Jaša Prodanović, eden najpoštenjših srbijanskih politikov, kar pomeni veliko...

Kritika opozicije je ostra — obramba vladnih strank pa medla. Vladne stranke dobro vedo za slabosti načrta, a boljega načrta izdelati niso, ker bi jim moderne določbe pri volitvah — škodovali!

V vladnem načrtu ni bil predvsem nikak termin, v katerem naj se izvrše volitve za Ustavotvorno Skupščino. Bati se je bilo, da bo vladna volitve odlašala, dokler se ji bo zdelo. Opozicija je zato zahtevala, da naj se izvrše volitve v štirih mesecih po sprejetju volilnega zakona v parlament. Vladne stranke so to seveda odklonile ali toliko so morale odjenjati, da je prišla v zakon določba, da se morajo volitve izvršiti najdalje v teku 6 mesecev od dneva, ko regent zakon podpiše.

Ostra je bila debata pri § 4 in § 5, ki določata volilne okraje ter število prebivalstva, na katero odpade en mandat.

Vladni predlog določa v glavnem, da so volilna okrožja v Srbiji, Bosni in Hercegovini sedanja administrativna okrožja, na Hrvaškem velike županije, za Slovenijo pa predvideni razvni Ljubljane, ki naj ima 3 poslance, dve okrožji Kranjsko z borovelskim okrajnim glavarstvom ter Štajersko s Prekmurjem in ostalim delom Koruške. V volilnem okrožjih se vrše volitve po proporciji in čim večje je volilno okrožje, tem čistejša pride proporcija do veljave.

A ravno glede velikosti volilnih okrožij je načrt sila zveržen in smrdi po volilni geometriji. V Srbiji bodo volilna okrožja, ki bodo imela po 3 do 4 poslance — proporcije v takih malih okrožjih čisto iluzor; a radikali rabijo taka mala okrožja, že vedo zakaj!

Izmed naših poslancev sta govorila k § 4, ki določa okrožja, sodruga Korač in dr. Korun; s Koračem je z jasnimi besedami pokazal, kako pomankljivo je izveden proporcijni princip v načrtu in je predlagal, da

tvori vsa Slovenija v Ljubljano vred tudi le eno okrožje. Ota predloga pa je vladna večina seveda zavrnila, ker ji pač ni za proporcijo. Demokrate bo še glava bolela zato!

K § 5, ki določa število prebivalstva, na katerega odpade en mandat, je govoril s Kristan, ki je predlagal, da naj odpade na 25.000 prebivalcev en mandat, dočim je vladna predloga predlagala 35.000 prebivalcev in da se hrišejo določila o kvalificiranih mandatih. Njegov govor prinesemo dobesedno. Tu je večina odjenjala in sprejela se je končno številka 30.000 — kar znači vspeh opozicije, posebno, ker je vladna ob enem tudi odjenjala deloma pri vprašanju kvalificiranih mandatov, o čemer bom poročal prihodnje dni.

V SI Narodu berem ravno nekaj članek dr. Jurtele, ki se obrača proti visokemu številu poslancev v Ustavotvorni skupščini.

Povedati je treba, da je mnenje dr. Jurtele napačno: največja napaka bodoče skupščine bi bilo premajhno število poslancev, ker bi vlada s takim parlamentom delala, kar bi hotela — s čemur pa seveda ne bi mogla zagovarjati previsokega števila poslancev. Po § 5, kakor je sedaj sprejet, bo imel bodoči parlament približno 420 poslancev, kar za Ustavotvorno skupščino pač ni preveč, skoro da premalo!

§ 6 načrta, ki določa, da naj voli Belgrad 6, Zagreb 5 in Ljubljana 3 poslance je romal nazaj v osek, da bo o njem še enkrat razpravljali.

O § 9, ki določa, da ima volilno pravico vsak moški in ki določa tudi, da nimajo volilne pravice tisti prebivalci države, ki imajo v smislu mirovne pogodbe pravico optirati za kako drugo državo, traja debata že tretji dan. Govornik socialističnega kluba s. dr. Sekolič, republikanec Prodanović, slovenski klerikalec dr. Hohnjec in drugi so se zavzeli za žensko volilno pravico in stavili tozadevne predloge. Socialisti smo poleg tega stavili tudi predlog, da naj imajo tisti tujeodni prebivalci države volilno pravico, ki se pred vstopom v državo izrečejo za našo državo, ker smatramo za krivično, da bi s tujerodci (Nemci i. dr.) ne imeli volilne pravice, če se odločijo za našo državo. Tudi Narodni klub je istega mnenja. Debata o § 9 bo še danes končana, govornik bo samo še minister Protić — nobenega dvoma pa ni da bo večina zbornice žensko volilno pravico odklonila in izključila tudi vse tuerodce od volilne pravice — kar nam oboje v svetu ne bo v čast in korist! Pa kaj briga to radikale in druge stranke vladne večine!

Pri drugem čitanju se bo za vse izpreminjemale predloge glasovalo po imenih. Opozicija hoče, da bo ugotovljeno z imeni kdo je za pravico, kdo za nasilje

Proti zatiranju železničarjev.

Interpelacija narodnega poslanika Josipa Kopača in tovarišev na z. ministra in na ministra saobraćaja radi železničarskega štrajka in ž njim v zvezi steječih dogodkov.

Dne 15. novembra 1919, je bil podpisan s strani ministrstva »Protokol Sporazuma« s Savezom saobraćajnih i transportnih radnika Jugoslavije kot zastopnikom pretežne večine železničarjev. Omenjeni »Protokol Sporazuma« določa prehodno ureditev prejemkov tega osebja do tedaj, da se sporazumno uredi službena pragmatika. Kratko za tem podpisom je bil ta »Protokol Sporazuma« razglašen v Službenih Novinah. Protokol je s tem zadobil javno pravomočje.

Gospod Jelič namestnik ministra Saobraćaja pa je s svojim podpisom izdal 18. marca »Začasni pravilnik«, s katerim je razveljavil »Protokol Sporazuma«.

Savez je proti razveljavljenju »Protokola Sporazuma« takoj vložil energičen protest in je naznanil, da bodo železničarji izvajali iz tega preloma skrajne konsekvence. Ali ministrstvo Saobraćaja, posebno pa g. Jelič je bil gluh za vse proteste od strani Saveza. Radi tega so morali železničarji seči po skrajnem obrambnem sredstvu, s katerim razpolagajo, namreč po štrajku.

Štrajk je bil popoln. Še je bil čas, da se konča štrajk takoj ob početku, če ne bi bilo ministrstvo Saobraćaja izjavilo, da se ne pogaja s »punitarji«.

Ker ministerstvo železničarjev ni moglo drugače spraviti na delo, je železniški minister poslal po sredstvih skrajnega nasilja, napresil je nameč vojaško oblast, da uprsklje železničarje na dvomesečno vojaško službovanje na železnicih. Vojaška oblast je željo ministrstva Saobraćaja izpolnila in železničarje militarizirala. V znak protesta proti postopanju oblasti napram železničarjem, je strokovna komisija »Jugoslavije« odredila tridnevno splošno protestno stavko, pri kateri je prišlo 24. aprila do krvavih incidentov v Ljubljani, kjer je policija in orožništvo rabilo orožje in ubilo 14 ljudi in ranilo preko 40, od katerih je 7 težko ranjenih.

Nastop vlade v teku štrajka je bil tako nasilen, da ga moremo pravilno označiti samo z besedo teror. Ni zato čudno, da je postopanje vlade ljudstvo razburjalo, dočim je dolžnost vlade, da stori ob takih časih vse, da ljudstvo pomiri. Vlada je pogazila vsako svobodo, prepovedala sestanke in shode ter s tem onemogočila razgovore stavkojučih, ki niso nikjer kalili javnega miru ali pa povzročili nered.

Konfiscirala je brezobzirno delavsko časopisje in tem sprečevala

posipje, z malimi izjemami, bruhalo sovraštvo proti delavstvu. Oblasti same so obnavljale neresnične vesti po listih, da so n. pr. obasti zaprle »Delavski Dom« v Beogradu, da je cenzura ustavila »Radničke Novine« itd. kar je bilo vse neresnično. Vse tak vseti so se oficijozno in napol oficijozno samo zato trosile, da so se ljudje razburjali. In da bi bil teror opravičen pri uporabi svojih nasilnih sredstev.

Poverjenik za notranja dela g. profesor Remec v Ljubljani, je dal ukaz, da naj se vsi zaupniki strokovnih organizacij in stavkojuči zaprosijo. Pričela se je gonja proti temu denunciranemu delavstvu. Vse ječe so bile namah napolnjene. Znam se je pa žugalo, da bodo vsi možje postreljeni. In da ni bilo še nekaj pametnih ljudi, ki so mirili do skrajnosti razburjeno ljudstvo, prišlo bi bilo morda do krvavih nemirov, ki bi jih imeeli na vesti — popolnoma nesposobni uradni organi.

Kako nesmiselno in brez vsake podlage je postopala vojaška in policijska oblast, dokazuje dejstvo, da je vojaška oblast vpoklicala železničarje v vojaško službovanje 23. aprila od 18 do 50 leta; že 22. aprila je na mnogo železničarjev vrгла v ječe. Po prireži se je mnogim železničarjem 14dnevno orpovedala služba, nekateri so bili celo takol odpuščen iz službe. Prvi vpoklic je bil od 22. do 28; drugi pa od 18 do 50 leta. Naravno je, da so se vsi oni, ki niso bili reševiti vojaki, upirali oditi k vojakom in to upravičeno, kajti vpoklici so bili nepostavni.

Ko je Savez odredil, da se železničarji vrnijo zore na delo, so počeli načelniki odpuščati in suspendirati železničarje.

Nezadovoljstvo med železničarji pa je tako, da se je batli, če ne ponehajo take persekucije, da izbruhne vnovič obupen boj na vseh progah in ta boj hode veliko hušji kakor je bil ravnokar završeni.

Opravičeno je moje prepričanje, da je ta štrajk namenoma zakrivila vlada v Ljubljani s tem, da je zadržala vsako zborovanje stavkojučih, da je dala aretirati vse zaupničke, povzročila kaos, v katerega se prelasko vrinili nedelavski elementi, provokatorji, plačani policisti, kar vse bi bilo utegnili dovesti razburjene delavske mase do kakih nepremišljenih korakov. In to si je ravno vlada želela. Da bi mogla ta vlada na zgoraj ni na zunaj opravičiti svojo eksistenco, je rabila nemire in jih je zato s svojim nameroma provokatoričnim nastopanjem

LISTEK.

Dobri ljudje.

(Poslovenil Fran Pogachnik)

(Dalje.)

»Logično označiti? Hm!... No da...« je zastal Vladimir Semjonovič. »Neprotivljenje zlu izraža brezčestno razmerje do vsega, kar se v naravnosti imenuje zlo.«

To rekši se je Vladimir Semjonovič nagnil k mizi in se lotil povesti. V tej povesti, ki jo je napisala ženska, se je opisovalo težko stanje dame iz sveta, živečo pod eno streho z ljubimcem in s svojim zakonskim detetom. Semjonovič je bil zadovoljen i s simpatično idejo, i s pripovedovanjem i s izvršitvijo. Podajajoč v kratkem vsebino povesti, je izbral najlepša mesta in jim pristavljal svoje opazke: »Ali ni resnica kako je to naravno, živo in slikovito! Pisateljca ni le pripovedovalka-umetnica, nego tudi fina dušeslovka, ki ume gojati v duše svojih oseb. Naj navedem za primer le ta religiozni opis duševnega stanja junakinje ob srečanju z možem« itd.

»Volodja!« je prekinila Vera Semjonovna njegove kritične izlive. »Čudna misel me muči

že od včera. Vedno mislim: Kaj bi bilo iz nas ako bi bilo človeško življenje zgrajeno na neprotivljenju zlu?

»Najbrž nič. Ako bi se ne protivili zlu, bi dobila volja popolno svobodo, a to bi vodilo, ne glede na civilizacijo, do tega, da bi ne ostal na zemlji kamen na kamenu.«

»A kaj bi ostalo?«

»Bašibozuki in tolerancne hiše. V nastor nem feljtonu napišem kaj o tem. Hvala, da si me spomnila!«

Čez teden dni je moj prijatelj izpolnil svojo obljubo. Bil je ravno tisti čas, v letih osmdesetih — ko se je v družbi in časopisju govorilo o neprotivljenju proti zlu, o pravici sodbe, ka znovanju, vojni, ko je marsikdo iz naše srede odpustil slugo in se napolil na deželo orat polje ter se odrekal mesni hrani in polni ljubezni. Ko je Vera Semjonovna bratov feljton prečitala, je pomislila in komaj vidno stisnila rame.

»Zelo lepo,« je dejala. »Vendar pa mnogo česa ne razumem. Na primer, v »Soborjanlu«? Ljeskova je omenjen čudak vrtnar, ki seje vse, za kupce, berače in tatove. Ali postopa razumno?«

*) svečeniki in dijakoni glavne cerkve,

Po izrazu obličja in po glasu je Vladimir Semjonovič spoznal, da sestri njegov feljton ni ugajal in prvič v življenju se je zganilo njegovo avtorsko čustvo. Maio razdražen je odvrnil:

»Tatvina je nenravna. Sejati tatovom, pomeni priznavati tatovom pravico do obstanka. Kaj bi rekla, ako bi pri izdajanju lista in razdeljevanju odelkov nvrščal poleg poštenih idej tudi izsiljevalne. Po logiki tega vrtnarja, bi moral dati mesto tudi isiljevalcem in podležem misli, ne?«

Vera Semjonovna ni ničesar odgovorila: vstala je izza mize, šla leno proti divanu in legla.

»Ne vem, ničesar ne vem,« je razmišljeno dejala. Gotovo imaš prav, a meni se tako zdi in tako čutim, da je v naši borbi z zlom nekaj napačnega, kakor nedokazanega, skritega. Bog ve, morda je naša borba proti zlu le predsodek, ki se je vkoreninil v nas tak globoko, da se ga ne moremo otresti in zato nimamo o njem pravilne sodbe.«

»Kaj naj bo to?«

»Ne vem, kako naj ti pojasnim. Morda se človek moti, ko misli, da ima dolžnost in pravico, boriti se z zlom, kakor se moti, ako misli da ima na primer srce obliko rdečega asa. Zelo

posluševati se sile, nego nasprotnih sredstev, to se pravi na primer, ako nočeš, da ti ukradejo sliko, ne zapiraj je, temveč jo daj sam.«

»Modro, zelo modro! Ako se hočem tedaj oženiti z bogato trgovko, se mora ona, da mi prepreči to podlost, požuriti, da me sama vzame!«

Do polnoči sta besedovala brat in sestra, ne da bi drug drugega umela. Ako bi ju poslušal tuj človek, komaj bi razumel, kaj hoče ta ali drugi.

Zvečer sta brat in sestra sedela navadno doma. Znanih družin nista imela, a tudi nista čutila potrebe po znaneih. V gledališče sta hodila le k novim uprizoritvam, — tak je bil tedaj običaj pri pisateljih. — Koncertov se nista udeleževala, ker nista ljubila godbe.

»Misli, kakor hočeš,« mu je rekla drugi dan Vera Semjonovna. »Zame je vprašanje deloma že rešeno. Globoko sem prepričana, da je boj proti zlu, namenjen meni osebno, popolnoma neosnovan. Hočejo me ubiti? Naj me! Ako bi se branila, ali se ubijalec poboljša? Sedaj imam rešiti le še drugo polovico vprašanja: kako naj nastopam proti zlu, ki je namenjeno mojim bližnjim?«

(Dalje prih.)

podžigala. Ali treznost delavskega ljudstva je bila toliko, da so se vse te namere vlade izjavile. Iz državnih obratov se linije odpuščajo. Vse to je maščevanje vlade, ker se ji ni posrečil njen načrt, da bi razbila delavske organizacije.

Vse to, kar se je zgodilo, potrebuje razjasnitve in treba je, da se vlada radi svojega postopanja opraviči in da da nedolžno preganjanjem zadoščenje.

Vprašamo zato gospoda ministra predsednika kot šefa celokupne vlade:

1. Zakaj je bil ukinjen »Protokol Sporazuma«?

2. Ali so mu vsi orisani dogodki povodom železničarskega štrajka na Slovenskem znani?

3. Kake so bile direktive centralnih ali pa pokrajinskih vlad na podrejene organe povodom štrajka?

4. Ali je pripravljen uvesti natančno preiskavo glede onih nepravilnosti, ki so se dogodile od strani oblasti povodom štrajka, posebno pa

natančno preiskati nastitno postopanje ljubljanske deželne vlade?

5. Zakaj so bila stopnjena in enakomerno odzeta povišanja železničarjem, ki bi jih morali dobiti železničarji na podlagi Protokola Sporazuma? In kakši so razlogi za odpuščanje številnih železničarjev med njimi največje število kvalificiranih in zanesljivih delavcev na strojih, v kurilnicah, delavnicah in pri prometu, dasi vlada mora znati, da vsled tega postanejo velike težave na železnicah pri obnovi prometa?

6. Ali je pripravljena centralna vlada vse orisane krivice iz neokretnosti oblastvenih nasilcev eksperimentalno kaznovati?

7. Ali je pripravljena poskrbeti, da se preganjanje nedolžnih delavcev nemudoma ustavi, iz državnih obratov odpuščeni sprejmejo v službe, jim izplačajo pristojne meze; proti onim pa, ki so osumljeni kakih kaznivih dejanj, da se preiskava pospeši?

V Beogradu, 16. junija 1920.

Za suspendirane železničarje.

Intervencija s. Čobala.

V isti zadevi glede železničarjev, ki so bili ob zadnji stavki suspendirani, kakor je interpeliral Kopač v predstavništvu, je interveniral s. Čobal tudi še v ministru.

Ministrstvo je podalo izjavo, da bodo po končani preiskavi zopet sprejeti v službo vsi tisti železničarji, ki niso zagrešili sabotaže ali kakšnega drugega kazniviga dejanja v zadevi železničarskega mezdnege gibanja.

Glede gospodarstva z demobilizacijskim materijalom.

V narodnem predstavništvu je stavil sodrug dr. M. Korun v znani zadevi glede Vašičevega gospodarstva z demobilizacijskim materijalom v Ljubljani naslednje vprašanje:

Že ponovno so slovenski poslanci našega kluba intervenirali pri vojnem ministru, da se odpravijo in izboljšajo nevdržljive razmere, ki vladajo na Slovenskem pri gospodarstvu z demobilizacijskim materijalom, s katerim je v smislu odredb vrhovne komande na Slovenskem edino opravičena razpolaganje. Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo v Ljubljani in na katero se morajo v smislu naročila vrhovne komande št. 46.361 od 1. avgusta 1919 obračati tudi vse vojaške komande. Z O. br. 39.361 od 12. maja 1919 je naročila ravno ista vrhovna komanda tudi, da ima vojaštvo pravico do izkoriščanja samo tistega materijala, ki ga za sebe nujno rabijo. Vseh teh ni tudi drugih izdanih naredb pa se gospod polkovnik Vašič, ki ga je vojno ministru postavilo v Ljubljano, da razpolaga z ratnim plenom, torej ne z materijalom, ki ga je zaplenila ob zlorabi Avstrije deželna vlada v Ljubljani, ne drži. Popolnoma samovoljno, proti interesom delavstva in proti volji deželne vlade v Ljubljani gospodari ta gospod tudi z avtodelavnicami. Slovenski listi Naprej, Slovenec i dr. so že ponovno očitati gospodu polkovniku Vašiču

stvari, ki mečejo prav čudno luč na gospoda polkovnika — a on še vedno gospodari po Ljubljani, očitno brez kontrole in kake revizije, ki naj bi dognale, to čigavem naročilu in kam je gospod polkovnik na svojo roko odpravi precej demobilizacijskega materijala iz Slovenije. — Do zadnjega časa nismo vedeli, kaj da je pravzaprav vzrok, da je pozicija gospoda polkovnika Vašiča v Ljubljani tako trdna. V svoji št. 135 z dne 17. junija 1920 pa piše ljubljanski dnevnik »Slovenec« dobesedno sledeče: »Da se polkovniku Vašiču ni moglo priti do živga in se ni moglo narediti reda, za to je več vzrokov. Vašič je namreč sorodnik prejšnjega vojnega ministra in raznih drugih uglednih vojaških funkcionarjev. Pošiljal je vedno na vojno ministru razna enostranska poročila in s tem dosegel, da se mu je pri ministru verjelo.«

Čast imam, da vprašam gospoda ministra vojne:

1. Ali je gospod polkovnik Vašič res sorodnik prejšnjega vojnega ministra in raznih drugih uglednih vojaških funkcionarjev in če, katerih?

2. Ali so Vam, gospod minister, znani očitki slovenskega časopisa naprjeni proti gospodu polkovniku Vašiču in ali mislite kaj ukreniti, da se prepreči o opravičenosti teh očitkov?

Beograd, 18. junija 1920.

Politični pregled.

+ K marksistični levici čehoslovaške soc. dem. delavske stranke je te dni pristopil tudi sodrug dr. B. Šmoral in je podpisal njeno načelno izjavo. Za glasovanje o vladnem programu so ti poslanci podali svojo izjavo glede zadržanja pri glasovanju. To je pa našim čitateljem znano.

+ Poljska barbarstva ob zapustitvi Kijeva (pognali so v zrak mestni vodovod, elektrarno, kolodvor in katedralo) je označil Maksim

Gorki naslednje: »Ni dovolj močnih besedi s kojimi bi se kar najostreje obsodilo barbarstva, nevredna naroda, ki je rodil Mickiewicza, Krasinskega in Slowackega. Je mnogo načinov, ki morejo osramotiti samega sebe, ali Poljaki so si izbrali najhujši.«

+ Papeška kurija za združitev Nemške Avstrije in Madžarske pod habsburškim žezlom. Iz Monakovega poročajo, da je prišel znani kmečki voditelj dr. Heim iz Rima vest, da se papeška kurija srčno po-

teguje za združitev Nemške Avstrije in Madžarske pod habsburškim žezlom. Pri razgovoru o rodbinskih Wittelsbaški in Habsburški se je izrekla za slednjo. V Pragu, kjer biva bivši cesar Karl, mislijo, da bo mogel Karl na Madžarsko že v juliju letos.

+ Meščanska vojna v Turčiji. V Turčiji so velike zmešnjave. Povzročajo jih turški nacionalisti, ki so organizirali v vsej Mali Aziji močne čete, s katerimi sedaj nastopajo proti ententnim četam, ki so zasedle nekatera turška mesta, predvsem na morski obali. Nacionalistične čete imajo ponekod hude boje s Francozi in Angleži, vzpirajo pa tudi med turškim prebivalstvom pogrome zoper svoje nasprotnike. Nacionalistične čete so zasedle azijsko obal Marmarskega in Črnega morja. Francozi in Angleži ojačajo svoje posadke. Pred tednom dni so se v pokrajini Ismid vršili hudi boji med Turki in Angleži. — Kdaj bodo na svetu take razmere, da se ne bo reševalo sporov s krvjo in orožjem?

Dnevne vesti.

»Kancelarparagraf«.

Zdi se nam popolnoma prav, da je prišel »Kancelarparagraf« v razpravo v narodnem predstavništvu, ker je ta povzročil obsežne debate zlasti v klerikalnem časopisu, ki se je postavilo v defenzivo, v kateri je jasno povedalo, da se bo »nagobčnik«, kakor bi smeli imenovati ta »paragraf«. Socijalna demokracija je stala ves čas na stališču proti izjemnim zakonom in je to precizirala že na konferencah leta 1918. in 1919. vnovič. Tam je tudi naglašala ločitev cerkve od države. Prav pa ni in ne more biti, da se toliko politizira in zavija resnico, laže in obrekuje pod zaščito vere, ker je to zloraba ljudske duševnosti v dobičarske namene.

Kako znajo.

»Večerni list« z dne 21. t. m. je prinesel pod bombastičnim naslovom »Otroci — žrtve socialističnih vzgojiteljev« posnetek iz »Arbeiter Zeitung«, ki poroča o lažeh, ki jih raztroša klerikalna »Reichspost« glede dunajskih otrok, poslanih v Italijo v prehrano. »Večerni list« izraža prav vse, da llati socialiste, in ga prav nič ne briga, da je »Arbeiter Zeitung« že naslednji dan priobčila izjavo očividca v zadevi dunajskih otrok v Castel San Giovanni, ki pravi, da škof iz Piacenze sploh ni nikdar inspiciral dotične otroške kolonije, ter da je torej vse le klerikalna domišljija iz agitacijskih nagibov. Če bi »Večerni list« bil resnično objavljal list, bi v svojem članku tudi to pridelal, tako pa je izbral samo laž, t. j. isto, s čimur more pred ljudstvom nesramno oblatiti socialiste, drugo pa le zamolčal.

Čudna so trgovska pota. Neka stranka je pred nedavnim kupila pri tvrdki Breznik & Fritsch ključavnico za 108 K (pred vojno največ 3 K), dočim je plačala ista stranka par dni kasneje za popolnoma enako ključavnico pri tvrdki Fr. Stupica le 68.40 K. Ker ste obe ključavnici istega izvora (Kranjska družba železnin v Kamniku) in ker je dal G. Stupica več tisoč kron v dobrodelne namene, nam je nejasno, kdo ima tukaj izgubo. Če se dasta ti dve ceni zagovarjati, potem ni čudno, da je sladkor v Beogradu pri kilogramu za celih 26 K ceneji kot v Ljubljani. Ker navadno takim trgovskim špekulacijam verižniški urad ne pride v okom, apeliramo na trgovca Brez-

nička in druge tvrdke, da se spomnijo s primernimi darovi naših invalidov, vojnih vdov in sirot. Drugih bremen, kot razmere kažejo, dobičkarji in navijači cen itak ne boste deležni!

Milijonar obsojen na 50 K. Pred kratkim je stal pred ljubljanskim sodiščem ljubljanski veletrgovec Ivan Knez, ker je prodajal pokvarjeno moko, ki je bila zmešana z raznimi grašicami. Dognali smo sedaj, da je mestni magistrat zaplenil moko pri 25 pekih in trgovcih z moko, ki je bila pokvarjena in neužitna. Vsi se bodo morali zagovarjati pred sodiščem radi tega. Vsi so pa imeli moko od Kneza. Kakor čujemo, je sodišče obsodilo nekatero peko ravno tako na 50 K. Če je to postopanje pravilno in odgovarja pravnim čutom sodnikov, dvomimo Milijonar, ki je kupil v Banatu po nizkih cenah najslabšo pšenico, prodaja ljubljanskim pekom neužitno in zdravju škodljivo moko ter se kaznuje z globo 50 kron. Koliko otrok le zbolelo vsled enega milijonara! Ne čudimo se da je bilo v zadnjem času toliko pritožb čez kruh. O obnavljanju moramo da je magistrat enkrat energično posegel v to sršenovo gnezdo — upamo, da ne bodo tu igrali vloge kake protekcije in se bi od nadaljnjega postopanja odnehalo. Krivci morajo biti najstrožje kaznovani. Kakor se govori, je bilo zaplenjeno tudi več druge moke, ki je bila istotako pokvarjena. Skrajni čas je, da se naredi v tem oziru red in da se nastopi z vsoto strogostjo proti vsem prodajalcem pokvarjenih živil.

Prosto potovanje. Ministrstvo za notranje stvari poroča, da ne bo v bodoče več potreba potnih listov za potovanje po naši državi. Vsak potnik na bo moral imeti svojo legitimacijo.

Nedeljski počitek v tobačnih trafikah. Delegacija ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani je z odlokom z dne 17. junija 1920, št. B. II 486 dovolila tobačnim trafikantom, da smejo od 1. julija t. l. naprej tobačne trafike — naj se izvršujejo samostojno ali v zvezi s kako obrtjo —, ob nedeljah, na Sveti in Novega leta dan, ter na dan sv. Rešnjega telesa biti ves dan zaprte. Trafikantom je pa na prosto dano, da v smislu § 38. predpisov za trafikante, lahko tudi omenjene dni izvršujejo štiri ure predpoldne prodajo tobaka.

Obleka za dobrovoljce. Odbor »Društva jugoslovenskih dobrovoljcev« poziva vse dobrovoljce, ki po odpustu iz vojske niso prejeli civilne obleke, da se prijavijo najkasneje do 1. julija. Navedejo naj točne naslove. Na poznejše prijave se ne bo oziralo. Tatvina v restavraciji na glavnem kolodvoru. V noči od petka na soboto je bilo ukradenih iz steklene salona in restavracijskega prostora II. razreda 22 namiznih prtov iz damasta, predvojno blago. Eni so imeli vtakano na vogalih »Bahnhof St. Peter«, drugi M. D. in K. D. Ocčinstvo se pred nakupom stvari. Kdor izsledí tatu, dobi dobro nagrado.

Izguhila se je včeraj zvečer od gostilne Kavčič na Selu po cesti Pokopalska cesta, Zaloška cesta do Ambroževega trga usnjata črna ženska torbica. V njej je bila usnjata črna listnata z večje vsoto denarja in še drugi predmeti. Pošten najditelj se prosi, da odda vsaj torbico in predmete, denar lahko ohrdri, na naslov Alojzij Siard, Poljanska cesta štey. 49.

Novice.

— Bolkot proti Madžarski se je že pričel. Na Dunaju so železničarji ustavili transport 20 vagonov sladkorja, namenje-

nega v Madžarsko. Iz drugih krajev še doslej ni poročil.

— Prebrisani podjetnik. Firma Nikolić v Zagrebu je imela v zalogi mnogo slik Habsburgovcev Karla in Frana Josipa. Sedaj je pustila natiskati na drugo stran tehi slik sliko kralja Petra, oziroma regenta Aleksandra, ker je bilo škoda papirja. Firma te slike razpošilja in hrvatski listi pristavljajo: Firma zadovoljuje na ta način ene kot druge (namreč Jugoslovane in one, ki še vedno žalujejo za ranjko Avstrijo).

— Avstrijska državna hramba je dobila nove uniforme. Pokrivala so oblike ruskih čepic, oznaki šarže so na rokavih.

— Obrekovanje Scheidemanna. V Berlinu je bil trgovec Sonnenfels obsojen na dva meseca težke ječe, ker je raznašal lažljivo govorico, češ da je Scheidemann razpisal nagrado na glavo Liebknechta in Roze Luksenburgove.

— Nečloveška mati. Na Dunaju se je pripetilo, da so otroci naznanili stražniku kako grdo da ravna neka Scheibert, po poklicu postrežnica, s svojim triletnim nezakonskim sinom. Stražnik je našel dečka, popolnoma onemoglega in izstradanega, privezanega za roke in noge na posteljo. Deček je bil sila zamazan in raztrgan in ni mogel več hoditi. Mati mu je dajala samo zvečer malo jesti, sicer pa je cel dan ni bilo domov. Dunajsko sodišče je to nečloveško mater kaznovalo s dvema mesecema zaporu in ji odvzelo materinsko pravico do otroka.

— Tifus na Poljskem. »Times« poroča, da je na Poljskem tifus-epidemija tako zelo razširjena, da je vsled tega ogrožena celo vsa ostala Evropa. Tifus razsaja posebno v vzhodni Galiciji. Ljudje trumoma umirajo na tifusu, na 150.000 prebivalcev pa pride le en sam zdravnik. Bolj proti tej epidemiji trenutno otežkoča tudi vojno stanje z Rusijo, kamor se je bolezen tudi že raznesla. Doslej je v Galiciji ameriški rdeči križ še največ stori za omejitev te epidemije. Posebno je bolezen razširjena v okraju Tarnopol. Po vsej Galiciji so šole zaprte, trgovina je ovrhana, prebivalstvo strada živili in zdravili in je brez obleke.

Kultura.

Iz gledališča. V četrtek t. j. 24. t. m. se igra v dramskem gledališču Cankarjeva trojedanska farza »Pohujšanje v dolini St. Florjanski« v korist »Udruženja gledaliških igralcev SHS« z novo zasedbo vlog. Zupanja ga. Juvanova, dacar A. Danilo, cerkovnik J. Plut, štacnar Ločnik, popotnik Rakusa, ekspeditorica Rakarjeva itd. Ista zasedba ostane tudi v Zagrebu. Pri predstavi sodeluje orkester dravske divizije. Ker je čisti prihod te predstave namenjen v pokritje velikih stroškov, katere ima udruženje za svoj kongres v Zagrebu dne 6., 7. in 8. julija, se obisk najtopleje priporoča. — V petek, 25. t. m. se igra v isti svrhu v opernem gledališču »Poljska kri«, opereta od Nedbala. Ker je čisti prihod od obeh predstav namenjen »Udruženju za pokritje stroškov, ki jih ima isto za svoj kongres v Zagrebu, se še enkrat obisk obeh predstav kar najtopleje priporoča.

V petek, dne 25. t. m. se vrši benefična predstava na korist tehnične osobia dramskega gledališča. Vprizori se »Faun«, komedija v treh dejanjih, spisal E. Knoblauch. — Želimo, da bi bilo gledališče razprodano.

Iz gledališke pisarne. Za nedeljsko slavnostno gledališko predstavo vsled regenostvega prihoda v Ljubljano se vstopnice ne bodo prodajale kot običajno, temveč naj se reflektanti obrnejo pisarno na poštni predal št. 53. in sicer do srede popoldne ob 16. uri. Vstopnice, v kolikor že niso rezervirane, se bodo nakazale reflektantom do petka zvečer.

Glasbena Matica. Izlet pevskega zbora Glasbene Matice na Korosko se zaradi neposeta preloži od 28. junija na soboto in neposeta deljo, dne 10. in 11. julija. Dne 10. julija deljo, dne 10. in 11. julija. Dne 10. julija se vrši koncert v Borovljah, v nedeljo 11. julija pa na Otoku Vrbskega jezera. — M. Hubad.

Leon Trocki: Boljševiška revolucija.

(Od oktobrske revolucije do breštovskega mira.)

(Dalle.)

Ofenziva z dne 18. junija.

Zdelo se je, da je vladna kriza vsled demonstracije teh revolucionarnih mas popolnoma neizogibna. Poročilo s fronte pa, da je revolucionarna armada začela ofenzivo, je zabrisalo vti, ki ga je napravila demonstracija. Istega dne, ko sta proletarijat in petrograjska garnizija zahtevala objavo tajnih dokumentov in odkrito mirovno pogodbo, je Kerenski pognal revolucionarno armado v ofenzivo. Seveda ni bilo nobene naključje, da so se ti dogodki vršili obenem. Politični zakulisniki so pripravili že vse v naprej in čas, kdaj naj se začne ofenziva, niso določili vojaški, temveč politični motivi. Dne 19. junija se je vršila v Petrogradu takozvana patriotska manifestacija. Nevski-Prospekt — glavna prometna žila meščanstva — je bil prenapolnjen vzhicami gruč, kjer so častniki, žurnalisti in elegantne dame močno agitirali zoper boljševike. Prva poročila o ofenzivi so se glasila

ugodno. Vodilno liberalno časopisje je pisalo, češ da je glavno že končano, ter da je napad z dne 18. junija kljub nadaljnim vojaškim posledicam prizadel razvoj revolucije zadnji in smrtni udarec, ker vzpostavi zopet staro disciplino v armadi in zasigura liberalnemu meščanstvu oblastvena mesta v državi. Mi smo napovedovali nekaj drugega. V posebni deklaraciji, ki smo jo podali nekaj dni pred ljubljansko ofenzivo na prvem sovjetskem kongresu, smo izjavili, da bo ta ofenziva razdelala notranjo vez v armadi, da se bodo različni njeni deli postavili drug proti drugemu in da dobe protirevolucionarne velik premoč v svoje roke, ki je brez strogih represalij nemogoče, vzdržati v razrušeni in moralno neobnovljeni armadi disciplino. Z drugimi besedami: napovedali smo v tej deklaraciji one posledice, ki so nastopile pozneje pod skupnim imenom Kornilova ataka. Računali smo s tem, da pred revolucijo največja nevarnost v obeh primerih: tako v primeru, če ofenziva posreči — kar pa nismo verovali — kakor tudi v primeru, če ne posreči, kar se nam je zdelo skoro neizogibno. Posrečena ofenziva bi bila v obema skupnem sovjetskem razočarjenju združila malomeščan-

stvo z buržoazijo in bi utegnila na ta način izolirati revolucionarni proletarijat. V primeru pa, če se ofenziva izjalovi, je grozil popoln razkroj armade, kaotični umik, izguba loval pokrajlin, razočaranje in obup mas. Dogodki so šli to drugo pot. Poročila o zmagah niso prihajala dolgo. Kmalu se je žalostno poročalo, da so se mnogi vojaški oddelki branili podpirati napadalce, da je poginilo toliko in toliko častnikov, iz katerih samo so bile tupatam sestavljene napadalne enote itd.

Vojni dogodki so se razvijali na podlagi vedno hujših težav v notranjem življenju dežele. Glede agrarnega vprašanja industrije in nacionalnih odnošajev ni koalicijska vlada storila nobenega koraka. Preskrba s živil in promet sta postajala vedno slabša in nerednejša. Lokalni spopadi so bili vedno pogostejši. »Socijalistični« ministri so svetovali masam, da počakajo. Vsi sklepi in odredbe, med tem tudi ustavodajalna skupščina, so bili odgovorni. Neodločnost in nesigurnost režima je bila očitna. Dva izhoda sta bila možna: ali bi se moralo meščanstvo odzvati na pošešiti revolucijo, ali pa s pomočjo strogih represalij začeti s »krotiljivo« ljudskih mas. Kerenski in Zeretelli pa sta

šla srednjo pot in zapletla položaj le še bolj. Ko so kadetle, najpametnejši in najdalekovidnejši zastopniki koalicije, izpovedali, da prizadene ponesrečena junjska ofenziva težke posledice ne samo revoluciji, temveč tudi vladajočim strankam samim, so se takoj požurili s pravočasnim svojim odstopom in so natvezili vso pezo odgovornosti na rame svojih zaveznikov z leve.

Dne 2. julija je nastala ministrska kriza katere formalni vzrok je bilo ukrajinsko vprašanje. To je bil trenutek največje politične napetosti v vsakem oziru. Iz najrazličnejših delov fronte so prihajale delegacije in posamezni zastopniki, ki so pripovedovali o kaosu, ki ga je povzročila v armadi ofenziva. Takozvani vladni list je zahteval strogih represalij, in enake glase je bilo vedno pogostejše čuti tudi s strani takozvanega socijalističnega časopisa. Kerenski se je vedno bolj in bolj, ali pravzaprav vedno odkritejšje nagibal h kadetom in kadetskimi generalom in je demonstrativno kazal svoje sovraštvo ne samo napram boljševikom, temveč tudi vso svojo nevoljo napram revolucionarnim strankam sploh. Poslanštva entente so pričakala na vladu in zahtevala, da se soro-

vede disciplina in nadaljuje ofenziva. Vladni krogi so bili povsem brez glave, v delavskih masah pa se je nakopičilo mnogo upornega duha, ki je nestrno iskal izhoda. »Izrabite vendar priliko, ko so izstopili iz vlade kadetski ministri, in polastite se vse oblasti sami!« — tako so vzpodbujali petrograjski delavci vodilne sovjetske stranke, socijalistične, revolucionarne in menjševke. Spominjam se seje eksekutivnega odbora z dne 2. julija. Sestali so se socijalistični ministri, da poročajo o novi vladni krizi. Z napeto pozornostjo smo pričakovali, kakšno stališče bodo zavzeli, potem ko so vsled težke izkušnje s svojo koalicijsko politiko tako neslavno propadli. Poročal je Zeretelli. Obširno je eksekutivnemu odboru obrazlagal, češ da ona priznanja, ki jih je skupno s Tereščenkoma dal kijevski radi, nikakor še ne pomenijo delitve Rusije in da kadetle vsled tega nimajo še nikakega zadostnega poviča za izstop iz ministrstva. Zeretelli je očital vohavelim kadetov centralističnim doktrinarizmom, nezaznavanju za nujnost kompromisov z Ukrajino itd. Vtiak, ki ga je napravilo njegovo poročilo, je bil sila klavnen. Obupan propovednik koalicije je očital doktrinarizmu treznim kapitalističnim politi-

Iz stranke.

Danzšnjega sestanka zaupnikov v mali dvorani »Mestnega doma« ob 20. uri naj se gotovo udeležijo vsi zaupniki! Na dnevnem redu je med drugim tudi poročilo poslanca sodruka A. Kristana: O volilnem redu za konstituantu.

Sodrug! Opazujemo, da delavci veliko berejo meščanske liste, zlasti tudi klerikalne. To je v našo škodo. Agitirajte v delavskih okrajih za »Napreje!« Meščanski listi so za meščane, klerikalni za klerik, naš »Napreje« pa je za delavce!

(1)

Madžarske strahote.

Odposlaništvo angleškega delavstva, ki se je mudilo na Madžarskem priobčuje v londonskem listu »Daily News« svoje poročilo. Delegacija so tvorili Wedgwood, Jowett, Marris, Bruning in Williams. Iz poročila je razvidno, da se je bel teror na Madžarskem izjavljal v najstrašnejših oblikah. Preganjani so bili komunisti, socialni demokrati in židje, pa tudi drugi. Madžarska sodišča so obsodila 14.000 ljudi na smrt. Ljudi so pred njihovo usmrtnitvijo na strašne načine mučili. V Szolnoku so oficirji naenkrat pomorili 19 političnih jetnikov. V okraju Szeged so brahilne čete madžarskih oficirjev pomorile takoj s početka meščanske vlade 5000 komunistov. Kaj se je godilo s posameznimi jetniki v drugih slučajih, ni bilo tu preobširno navajati, zato posamezno deloma iz poročila angleške delegacije sledenče dokazane vzgleda (izmed tisočih drugih): V Szeged so aretirali 65 let staro moža, po imenu Deak, njegovega sina in svaka. Aretacijo je izvršil vojaški oddelek Jankowicz. Vsi trije so bili obsojeni. — Hčerka Deakova je z otroci vred morala obsejati prisostvovati. Ravnotako je bil žid Imre Engel tako umorjen: Prezeli so mu trebuh, nasuli vanj soli in ga nato pustili mrtu umreti. — V Kecskemetu je bilo umorjenih nad 200 ljudi. Antala Bakonyi in 36 drugih jetnikov je soldateska izvela iz ječe in jih na najstrašnejši način v bližnjem gozdu umorila. Drugim osebom so prirezovali vratove in jih potem prisilili, da so skočili v reko Tiso. — Jožef Dundek, zapnik kovinarjev, je bil prepeljan v kraj Salgatalin, kjer so ga neusmiljeno pretepali. Stotnik Reich ga je prisilil, da je moral dnevno vprico častnikov onariniti. Žena je kleče prosila stotnika, da izpusti moža za voljo otrok, stotnik pa je ženo vprico moža, ki je bil zvezan na rokah in nogah, — Bil. V Siofoku je stotnik Freisberger eno samo noč pomoril 22 jetnikov. Nekatere je pustil razsekati, speči meso in dal drugim jetnikom jesti. — V Enying je bil nek mizar živ pokopan. — V Budimpešti je oddelek »Ostenburg« v hotelu Palace Stefana Szabo in Iv. Koricz živa skalpiral. — V Devcezer je moralo 26 oseb kopati si svoje lastne grobove. Nekatere so prej iztaknili očli. Dr. Robertu Bollu so trgali živa meso s telesa. — V mestu Tab so obesili najboljšega zdravnika dr. Fischerja. Njegova žena in otroci so morali obsejati prisostvovati. — V Szekesfehervaru je bil v svojem lastnem stanovanju obesen nek Goldberger, potem ko so oficirji njegovo hčerko v njegovi prisotnosti oskrnili. Hčerka se je na to iz obupa zastrupila. — Jetnike v Kamarom so vili v vreče in jih tako vrgli v vodo. — V Tiszasuly so ženo Klein s palicami tako dolgo tolkli, da je znorela in to samo za to, ker je njena hčerka imela za zarotnika vojaka rdeče armade. Jakoba Mozes je poročnik Kanvare mučil tako, da mu je žgal z razbeljenim železom meso na lilih in po rokah in mu zažgal brado. Mož je umrl v največjih mukah. Neko ženo z imenom Hamburger, ki je bila osumljena, da obhaja s komunisti, je soldateska do nagega sklekila in pretepala, skrunila in potem prisilila, da je sedla na razbeljeno peč. Nekemu možkemu je soldateska izpustila s kličami vse zobe. Židinj Putnek je jetnik več dni izstradal, potem pa posilil. — Enakih slučajev je nebroj. Čitatelji naj si vsajarijo po teh vzgledih sodbo o madžarskih strahotah sami.

Najnovejša poročila.

(Vesti LDU.)

BOJKOT PROTI MADŽARSKI MADŽARSKI PROTIUKREPI.

Dunaj, 21. Korespondenca »Hercog« poroča: Privatni telefonski promet z Madžarsko je ustavljen. Izmed petih telefonskih zvez so štiri prekinjene. Baje so jih pokvarili ob meji. Na peti zvezi se vrši z velikimi težavami interurbanski telefonski promet vlade. Diplomatskih zastopstev in misij. Brzojavni promet z Madžarsko je ustavljen, izvzemši državne depeše, diplomatsko korespondenco in transiti promet. Madžarski poslanik na Dunaju dr. Gratz se mudi v Budimpešti zaradi porazgovorov v bojkotnem vprašanju.

Budimpešta, 21. Bojkot, ki so ga sklenile inozemske strokovne zadruge proti Madžarski, traja že od sobote ponoči. Z Jugoslavijo, Čehoslovasko in Poljsko se promet nemoteno vrši. Proti Avstriji se od sobote ponoči izvaja najostrejši bojkot.

ITALIJANI SO ZAPUSTILI ČRNO GORO.

Belgrad, 19. Kakor hitro so italijanske čete izpraznile Bar, Ulcinj in drugo črnogorsko primorje, so vladne čete takoj zasedle izpraznjeno ozemlje. Italijani so končnoveljavno zapustili Črno goro, kjer nimalo sedaj več nebehenih čet.

D'ANNUNZIO ZAPUSTI REKO?

Belgrad, 20. Iz Pariza javljajo, da se govori v nerodajnih francoskih krogih, da bo novi italijanski zunanji minister s svojim delovanjem kmalu pokazal smeri katere bo nasledoval v zunanji politiki Giolittijev kabinet. D'Annunzio namerava izkoristiti Giolittijev prihod, da izprazni Reko s svojimi četami in da prepusti mesto rednim četam. On sam odpotuje v Rim, da določi pogoje za promeno reškega režima.

REGENT V ZAGREBU.

Zagreb, 21. Jutri ob 18. popoldne dospe v Zagreb regent Aleksander. Mesto je slavnostno okrašeno.

GOSPODARSKO-POLITIČNA KONFERENCA V BOULOGNE.

Boulogne Sur Mer, 21. Lloyd George, Millerand, Marschal, Venizelos, Chamberlain, Balfour in maršala Foch in Wilson so dospeli semkaj.

SESTAVA NEMŠKE VLADE — FEHRENBACH KANCELAR.

Berlin, 21. Nemška ljudska stranka je predložila predsedniku Fehrenbachu novo formulacijo smernic svojega programa ki se še ože pridružuje znanim zahtevam demokratov. Kabinet lo menda danes sestavljen.

Berlin, 21. Državni predsednik je imenoval predsednika narodne skupščine Fehrenbacha za državnega kancelarja. Fehrenbach je imenovanie sprejel.

RUSKO POLJSKA VOJNA. ZMAGE RDEČE ARMADE.

Moskva, 21. V odseku Rječice je bil sovražnik potisnjen na desni breg Dnjepra. Preden se je umaknil, je razstrelil železnico preko reke. Na južnozpadni fronti so naše čete dosegle črto 50 verst vzhodno od Korostyna. Rdeče čete so zasedle Žitomir, Berdičev in Korostyn. V odseku Žmerinke so zapodili naš oddelek Poljake nazaj. Sedaj se bje boj pri Žmerinki. V odseku Polocka smo odbili več sovražnih napadov. Naše

zije k socialističnemu proletariatu in iskati v njegovem okrilju zaščito, tako da bi delovne mase pod vtisom naše brezobzirne kritike prejalisle premagale vso neodločnost in politično brezličnost. Iz tega vzroka smo zahtevali od vodilnih sovjetskih strank — katerim aismo, odkrito povedano, prav nič zanimalo — da se polaste vse vladne oblasti.

Toda niti po ministrski krizi z dne 2. julija ni Zeretelli s svojimi pristajali opustil koalicijske »ideje«. V ekskluzivnem odobru so izjavili, češ da so kadetski voditelji sicer res doktrinaristi in navdahnjeni protirevolucionarni tendenci, da pa je v provinci še mnogo meščanskih elementov, zmornih, hoditi vstrle z revolucionarno demokracijo, ter da je v svrhu zagotovitve njihovega sodelovanja potrebno, pritegniti v novo ministristvo zastopnike buržoazije. Vest, da se je razbila koalicijska, le da se napravi prostor zopet novi koaliciji, ta vest se je v Petrogradu hitro razvedela in povzročila v delavskih in vojaških okrajih morje ogorčenja. Tako je prišlo do dogodka z dne 2. do 5. julija.

(Dalje prih.)

čete so osvojile Rječico. Sovražnika zasledujemo. Mesto Vinica je zasedeno.

VLADNA KRIZA NA POLJSKEM.

Varšava, 21. Na predlog Jana Brejskega je predsednik Pilsudski poveril sestavo novega kabineta poslancu Vitezu.

ZA ODPRAVO RUSKE BLOKADE.

London, 21. Razpravljajoč o prihodnjih pogajanjih v Boulogne javljajo listi, da sta Anglija in Belgija za odpravo blokade proti Rusiji in Lloyd George more računati s podporo italijanskega zastopnika ministra grofa Sforze.

ŠVICARSKI SOCIALISTI ODPOSLIJE DELEGACIJO V RUSIJO.

Bern, 21. Švicarska socialna demokratska stranka je sklenila odposlati delegacijo v sovjetsko Rusijo.

REVOLUCIONARNO GIBANJE V PERZIJ.

Pariz, 21. »Daily Express« javlja, da angleška vlada ne bo odpoklicala čet iz Perzije da more ščititi šahovo vlado pred revolucionarnimi elementi in se nikakor ne obrača proti boljševikom, ki so izpraznili Eusely.

ANGLEŽI PROTI TURŠKI NACIONALISTIČNI VSTAJ.

Malta, 19. V vsej naglici je bil v Carigrad odposlan bataljon pehot. Tudi križarke in vse razpoložne torpedovke so odločile proti vzhodu.

Carigrad, 21. V Anatoliji nacionalistične čete uspešno prodirajo. Čete Mustafe Kemal paše so zasedle Çetbiuse. Vladne čete so se umaknile v smeri proti Alemdaghu.

KITAJSKA IN TURČIJA.

Peking, 19. Kabinet je sklenil, da turške mirovne pogodbe ne bo podpisal, ker se Kitajska ni bojevala s Turčijo.

MEŠČANSKA VOJNA NA KITAJSKEM.

Amsterdam, 18. »Castern Service« poroča iz Tokia: Z ozirom na negotov, vsled meščanske vojne na Kitajskem povzročen položaj, je japonska vlada odposlala na Kitajsko bojne ladje, da ščiti japonske podnike.

VSTAJA NA IRSKEM.

Londonderry, 20. Ponoči od sobote na nedeljo so se spopadli sinfajnovci in unionisti. Mrtvih je pet, ranjenih približno sto.

Gospodarstvo.

— Kompenzacijsko pogodbo med Avstrijo in Madžarsko so sklenili obojestranski vladni zastopniki v Budimpešti. Madžarska bo dajala Avstriji pšenico. Pogodba je provizorična.

— Proračun občine Trst za leto 1920. znaša: dohodkov 61.549.221 lir, izdatkov 87.872.600 lir, primanjkljaj torej 26.523.379 lir, kateri primanjkljaj se namerava kriti s povzvišanjem raznih mestnih davčnin, itd.

— Poljska bo izdala nadalje še pet milijard novega papirnatega denarja.

Prireditve.

Društvo zasebnih uradnikov za Slovenijo vabi svoje člane in članice, da se udeležijo izleta na Vrbsko jezero, katerega bo privedel zabavni odsek društva 1. avgusta. Da bo mogoče preskrbeti pravočasno točno oskrbo itd., ter eventualno potrebni vlak, prosimo, da se vsakdo, ki se namerava udeležiti tega izleta, prijavi pisмено ali ustmeno v društveni pisarni, Gospodarskega društva 12. II., in sicer najkasneje do dne 1. julija. Višino prispevka se določi kasneje, ker je ista odvisna od števila udeležencev.

Nakupovalna in produktivna zadruga kovinskih in sorodnih obrtov za Slovenijo v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo, naznanja, da je pričela posloovati. Člane sprejema načelstvo vsak delavnik med 11. in 12. uro popoldne v zadržni pisarni v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje št. 5. Vsak pristopilvi plača 1 delež K 500 in vpisnino K 50.

Ljubljanski prostovoljno in reševalno društvo slavi v dne 17. 18. in 19. julija 50letnico svojega obstoja. Odbor pričakuje, da se bo občinstvo udeležilo te prireditve z ozirom na delovanje društva. Zunanji gostje, ki bi potrebovali prenočišča, naj to javijo do dne 29. junija t. l. stanovanjskemu odseku »Ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva«.

Iz Slovenije.

Hrastnik. »Rdečemu Praporu« v odgovor: Kako demagogijo vganjajo ljudje, ki hodijo med rudarje delat sovraštvo in razkol! Odbor konzumnega društva ter večina članov je vedno bil na stališču, da za take razdratce delavske sloge ne more biti prostora v delavskih domih. Radi tega

je prišlo do tega, da se tem ljudem pokaze hrbet, in da odločno stopimo v boj proti njim. Kajti dve stranki ne morete biti v enem in istem prostoru. Neresnica pa je, kakor poroča list, da se je mislilo zborovati o rudarskih zahtevah, temveč uganjati se je mislilo zopet navadno demagogijo, katere so pošteni rudarji sili. Če bi se mislilo zborovati radi zahtev, zakaj se pa ni listi dan razpravljalo na shodu v Trbovljah ali v Zagorju? Tam se je govorilo nepošteno. V prostorih kons. društva ima delavstvo soc. dem. stranke vedno na razpolago vse; pač pa odklanjamo take »komuniste«. Da se po nedolžnem preganjanju rudarje, to mi yemo, ali gospoda, ko to pišete, potrkajte se na prsa in se vprašajte, če niste samo vi to zakrivil, ker ste se igrali z rudarji! Rdarji dobro vedo, kaj ste počeli. — Rudarski zaupniki iz vseh revirjev so se že 30. maja t. l. posvetovali o obnovitvi pogodbe in sestavili tozadevne zahteve, katere je predložila »Unija«. Potem pa pridejo študenti, kateri prav nič ne razumejo rudarske stvari in hočejo rudarje farbati in zapeljati do razkola v organizaciji. Vsih farbarij so rudarji do grla sili, kajti zadnja stavka jim je odprla oči, še tistim, kateri so bili mlačni. Rudarjem iz Trbovelj in Zagorja pa ključemo, otrešite se pomislekov in obrnite hrbet ljudem, ki prihajajo, da bi sejali sovraštvo med nami. Zelo nesramen je dopis iz Trbovelj, posebno stavek: Podjetniški kapital je podkupil nekatere voditelje strokovnih organizacij itd. Človek, ki ima kolikaj poštenosti v srcu, ne more kaj takega zapisati, razen ljudje okolo »Večernega lista«, katerim je obrekovanje glavni posel. In na to pot so se podali sedaj »komunisti«. Ali ni to lumparija? In s takimi obrekovalci in nepoštenjaki naj sodelujejo pošteni rudarji, ki nimajo drugega kakor poštenost in delavne roke, v kaki stranki ali organizaciji? To vsem v premislek, ki so jih ti lažnjivci zapeljali s svojimi hinavskimi frazami. Kaj Vam je svetelše: Vaša delavska organizacija ali najeti lažniki?

Radeče pri Zidanem mostu. (Demunacijantom v spomin.) Vrnil sem se iz zaduljih celic preiskovalnega zapora, kjer je polno mrčesa. Kaj pa naj sedaj storim? Mene je demuniral moralno propal človek, da sem kot komunist hujškal ljudi k revoluciji! Da sem komunist, tega niti vedel nisem. To vedo samo radeški demunijanti! Glede strankarskega prepričanja se s takim ničvrednim demunijantom ne bom prepiral, ker dobro vem, da v zeljnatih glavah za take stvari ni razuma. Če pa misli ta demunijant, če sedi kot tajnik v pisarni, da je že bogvekal, se pa zelo moti in njegove stranke gerent je že pred porodom zmrazil. Ako nima ta slavna stranka boljših ljudi, da bi jih postavila v tako službo, je pač obžalovanja vredna in bo šla tudi ona gerentovo pot. Vsem demunijantom svetujem, da radeše pišejo državnemu pravdnistvu o tem, kako so pri prevratu rekvirirali in kradli blago, skrivali vreče sladkorja po kuhinjah za prtnje in za nosili pozno v noči domov. — Posebno eden izmed njih se še svoj živ dan ni tako mučil kakor pri tej tatvini! Telica je vsaj sama šla, sladkor pa je moral nesti! Za danes dovolj! Če pa to prizadetim ne ugaja, naj pa odpro usta, pa izvedo še kaj več! — A. P.

Celje. Shod živiliških delavcev v Celju se je vršil v nedeljo 13. t. m. v gostilni »Pri Zelenem travniku«, ki ga je otvoril ob 9.20. uri dopoldne s. predsednik Lah, pozdravil navzoče, ter podal kratko poročilo. Nato je podal s. Mesarič Gustav blagajniško poročilo. Potem so govorili ss. Klobič Mihael iz Ljubljane, Leskovec in Koren iz Celja. Vsi so želi burno odobravanje, govorniki so pokazali resno voljo v boju za celokupni proletarijat ter pojasnili v govorih, v kakšni krizi se danes nahaja jugoslovansko delavstvo na eni in v kakšnih nadah se nahaja kapitalistična družba na drugi strani. Povdarjali so tudi nujno potrebo, da se združijo ves svetovni proletarijat v enotne, močne vrste. Ob 11.50. uri je nato zaključil sohr. Lah dobro obiskani shod. Povdarjati pa moramo, ako bi bili vsi obrtniki in podjetniki tiste hvale vredni kakor s. Koren, pekovski mojster v Celju, da bi potem ne bilo potreba enemu stradati in enemu pa se v masti valjati, temveč bi res lahko rekli, da živimo hratsko na zemlji in da svet rodi resno za ves narod dovolj.

Celje. »Nova Pravda« z dne 5. junija 1920. je s svojim člankom »Na pravo pot« napadla kapitaliste, ki so povzročili petletno vojno in s svojimi imperijalističnimi nameni poglani proletarijat v klavnice. V drugem odstavku se pa loti voditeljev politični strank, češ, da namesto, da bi ljudstvo izobrazili in ga privedli na pravo pot, mu sekajo nove rane s raznim hujškanjem. Pred očmi ima članek seveda »Internacionalo«, češ, ta je kriva slabega socialnega položaja v Jugoslaviji. Poudarja, da mora proletarijat Jugoslavije biti naroden, s tem misli članek, da mora biti delavec »Narodni socialista«. Obenem očiti članek solze, nad večino proletarijata, češ, da so ga potegnili »socialni demokratje« za seboj. Kaj bi tudi ne, gospodje narodni socialisti, vsaj mi dobro vemo, da je vaša stranka z liberalno (demokratsko) sorodna. In tisti so vendar bili dovolj »narodni«, ki so pošiljali slovenski proletarijat v klavnice in so agitrali za vojno posojila in za Habsburžane. In sedaj so najeli nekaj hujšakcev, da smujejo »Narodno soc. stranko«. Vse zastoni Slovenski prole-

tarjat ve, da se mora združiti mednarodno v boju proti kapitalizmu, ker so vsi kapitalisti tudi mednarodni.

Celje. (Železničarski shod.) V ponedeljek, 14. t. m. so imeli celjski železničarji shod, na katerem je poročal M. Žorga iz Ljubljane. Njegovo poročilo je bilo, v kolikor se tiče vzroka zadnje stavke, še precej točno. Pač pa je imel o poteku in o vzrokih poteka drugo mnenje; nekoliko drugače kakor pa celjski železničarji. Shod je bil vsestransko interesanten, ker se je na njem opazila antipatija do sedanjega vodstva centrale v Ljubljani in akoravno je bilo poročilo precej stvarno, vendar ni želo takega priznanja, kakor bi ga bilo rečimo pred stavko! Ko pa je rekel, da naš sodrug za žrtve ničesar ne store itd., je kmalu videl, da se je zmotil! Nazadnje je celo rekel, da še takega shoda ni nikdar doživel, kjer bi se vsa poročila tako ignorirala. Povedali smo, da bo njih stranka imela najbrž odsej same take neuspešne shode na Slovenskem in se bo morala na to navaditi. Zelo dobro mu je odgovoril s. Koren glede strokovno-politične organizacije. H koncu se je sprejela resolucija glede železničarske organizacije.

Tržič. Klerikalcem v polasni- lo.) V »Večernem listu« napadajo tržički klerikalci sohr. Ivana Erlaha, da je kot vodja komunistov ostal sam brez armade. Organizirano delavstvo sodnjskega okraja Tržič izjavi, da sohr. Erlah ni ostal sam, temveč da je z vsem socialistično organiziranim delavstvom združen kot en moč, ker je poštenjak in zaveden sodrug. To si naj zapomni klerikalna klika, katere ga je hotela s svojim denuncijantstvom spraviti v zapor: Hlnavci! — Organizirano delavstvo.

Reberca pri Železni Kapli. (Ljudski shod.) Po dolgem petmesečnem čakanju smo imeli 15. t. m. pri nas zopet ljudski shod, kakoršnega si želimo vsi delavci in delavke v naši lepi, zeleni slovenski Koroški. Prišla sta dva sodruga, sohr. Svetek in sohr. Salamon. Govorila sta o gospodarskem in političnem položaju, potem pa tudi o našem plebskitu, ki na nam delavcem in delavkam ne prizadeva nobenih skrbi, ker vemo, kako nam je glasoviti. Slovenec bo gotovo glasoval za Jugoslavijo, Nemec pa, če bo hotel za Avstrijo ali pa za Jugoslavijo, če bo pametno vpoštevval večino, oziroma, če bo premislil, da gospodarski interesi vežejo tudi nje na ostale rojake Slovence. Delavstvo si je torej glede plebscita na jasnem. Mir in složnost hočemo imeti, ne trpimo pa od nobene strani nacionalističnih hujškarj, s katerimi se med ljudi seje le sovraštvo, nikoli se pa s tem ne naredi kaj dobrega! V tem oziru naj se predvsem poboljša list »Korošec«, ki samo hujša in ima socialliste enkrat za nemurje, enkrat za Slovence, potem za Nemce itd., šunje Slovence in Nemce druge proti drugim, mesto da bi se zavzel za pravičen sporazum. Takega shoda kot smo ga imeli mi, smo vsi veseli in želimo le, da bi se kaj večkrat vršil. Naj živi jugoslovanska socialna demokracija.

Ptuj. Gospoda okoli »Ptujškega lista« hoče doseči rekord v blatenju delavskih organizacij in njihovih zaupnikov. V 22. številki od 30. maja so ti velumni poročali o železniški nesreči pri Turnišah in zvalili krivdo na stavkajoče železničarje. S tem poročilom so se seveda pošteno uredili, ker so morali to nesramno trditev snesti s tem, da so v zadnji številki objavili »Pojasnilo« ptujske podružnice ZJZ, ki je pojasnila, da je na dan nesreče imel službo nje član, ki je delal celo »za dva« in da ni v 29 letih službe le eno uro stavkal. Ne stavkajoči torej, pač pa oni, ki delajo »za dva« so bili na dan nesreče v službi. Nočemo s tem trditi, da je zakrivil nesrečo službujoči železničar, hočemo pa pokazati s kakšnimi podlimi pomočki blatijo železničarje ljudje okoli »Ptujškega lista« in dokazati, kako so zopet sami morali priznati, da lažejo! Da pa popravijo to blaznijo, so v zadnji številki njih glasila (uboga demokracija) zopet izlili nekoliko gnojnice. V notici »Ptuj in okolica« pišejo o raznih tatvinah in vlomih. Te notico so tendenciozno kronali s pamfletom, da so razni tovariši vodje komunistov Rožeta potrti, ker je pobegnil z denarjem, ali ker jih je sram, da jim je zasikal možgane. V isti številki poročajo nadalje o nekem napadu, ki se je izvršil dne 5. junija v bližini Turniš. To notico so končali s temle stavkom: »Zopet nov dokaz, kaj povzročijo hujškaljoče pridige generalnega komunistu Rožeta«. Izjavimo takoj, da se nam ne gre za osebe, pač pa za stvar. Gospodje uredniki listov, katerih pač dolžnost je, da vzgajajo ljudstvo s poštenim pisanjem, hočejo s tem diskreditirati delavske organizacije, češ, vidite ljudje božji, v teh gnezdih se vzgajajo roparji in tatovi. Ker nimajo drugih argumentov, s katerimi bi se bojevali proti delavskemu pokretu, se poslužujejo nesramnega obrekovanja in laži. Povejmo jim pa, da ima laž kratke noge, kar so tudi sami pokazali s pisanjem v železniški nesreči pri Turnišah. Prepričani naj bodo, da jih bo tudi kmečko ljudstvo, na katero računajo, prav kmalu spoznalo, ker smo uverjeni, da je bolj pametno, kot ga smatra list ptujskih advokatov! V zadnji številki so napisali na naslov mariborske »Straže« notico »Ne laži!« Ker ni med »Ptujskim listom« in »Stražo« v tem oziru nobene razlike, velja tudi zanj zapoved — ne laži! — Končno bodi tem gospodom povedano, da

ni med nami nobenega, ki bi imel zasukan mozgan, pač pa je res, da so oni padli na glavo in da je njih podstrešje isto, v katerem ni vse v redu!

Resničen dogodek. Znani francoski pisatelj Clement Vautel pripoveduje v pariškem listu »Matin« sledečo zgodbo, ki bi se lahko tudi kje drugje pripetila kakor v Parizu. Po cesti koraka mešan Durand, katerega bi skoro povozil avtomobil. Ves razburjen kriči Durand proti soferju: »Le-pov! Šufl! Morilec! Sofer: »Tepec!« (In sofer pelje naprej s svojim avtomobilom.)

Okoli mešana Duranda se je pa tačas nabrala večja množica drugih mešanov. Poln srda in jeze se obrne Durand proti tej množici ljudi in začne govoriti. »Da, daleč smo prišli v tem prosvetljenem dvajsetem stoletju. Sadeve civilizacije in kulture žanjemo sedaj. Niti za čevlji se ne moremo več premakniti od hišnega praga, ne da bi nas smrdeli in puhalo avtomobil sunil v rebra... Kaj, zlodja, ali smo danes na svetu samo za to, da se dajemo pobijati, povoziti, potlačiti od teh smrdelih vozov? Starci, ženske z otroci v naročju, otroci sami, nihče ni več varen danes na cesti, da ga ne povozijo avto-

mobili. Tako nas avtomobili silijo v prezgodnjo smrt. Oj ti lopovski banda! Obesiti bi morali vse te šuffe! Množica zadovoljna mrmra in kliče: »Gospod ima popolno pravico! Skandal se mora nehati. Da, če bi bila policija kaj vredna.« Durand pa med tem pogleda na svojo uro. »Zlodja, pol osmih je že. Se svoj vlak bom zamudil.« In Durand pomigne mimoidočemu avtomobilu: »Hej, sofer, hitro na kolodvor.« Durand vstopi. In čez dve minuti: »Toda, sofer, vozite vendar bolj hitro. S tako vožnjo ne pridemo nikdar na kolodvor. Vi lezete kakor polž s svojim avtomobilom, kako naj torej pridem ob pra-

vem času na kolodvor?« Sofer: »Prosim, preveč potnikov je na cesti. Paziti moram, da koga ne povozim.« Durand: »Ah kaj! Sodrga naj se umakne, jaz moram dobiti svoj vlak. Hitreje, hitreje!« Sofer: »Krucl-tirken! Skoro bi povozil staro žensko!« Durand: »Pa naj bolj pazi na sebe! Stara skatla! Hitro, sicer zamudim vlak!«

Izdajatelj: Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.

Fotografski aparat znamke »Ernmann« z dvojnim objektivom prodam. Novi Vodmat 128.

Ženitna ponudba. Urarski po-
star, vojašine prost, ki se želi etablirati v kakem kraju Slovenije, kjer še ni nikakega urarja, išče v svrhu ženitve deklico ali vdovo od 30 do 40 let staro, ki ima primeren kapital. Cenj. ponudbe na upravo »Naprej« pod »Bodočnost«.

Na prodaj je možko dobro ohranjeno kolo, kopalna bana iz kovine, električna svetilka (viseča, Messingrohrbände) ter dva bakrena poniklana svetilnika za sveče. Polzve se v upravi »Naprej«.

Anončni zavod
Dr. Beseljak,
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5
priporoča

sledeče tvrdke in podjetja:
v Ljubljani:

Arhitekt in stavbeno podjetje
Viljem Treo
Gospodarska cesta 10.

Zarnice
„Svetla“
Mestni trg št. 25.

Raznočevalne aparate Opalographie in potrebščine k listni obavi

The Rex Co.
Selenburgova ul. 7.

Elektrotehnični predmeti
„Svetla“
Mestni trg št. 25.

Fotograf
Veličan Bešter
Aleksandrova cesta 5.

Kleparstvo in vodovodna inštalacija
Alojzij Goršič
Sp. Šiška, Kavškova c. 224.

Graver
A. Černe
Dvorni trg 1.

Oblast. konces. zavod za pokončevanje miši in mrčesa
Miroslav Zor
Kolodvorska ulica št. 39/II.

Avtomobili, motorji, kolesa, pnevmatika, autogaraža
J. Gorec
Gospodarska c. 14.

Manufaktura in zaloga oblek
Schwab & Bizjak
Dvorni trg 8.

Tehnične potrebščine
Odon Koutny
Kolodvorska ulica 37.

Stavb. in pohištveni pleskar in ličar
Josip Jug
Rimska cesta št. 16.

Prodaja in popravila pis. strojev
The Rex Co.
Selenburgova ulica 7/I.

Špedicija
F. & A. Uher
Selenburgova ulica 4.

Beton, železobetonske in vodne zgradbe
Inž. dr. Miroslav Kasal
Hilšerjeva ulica 7.

Stavbeno podjetje
Tavčar & Svetina
Gospodarska cesta 6.

Export čevljev
Aleksander Oblat
Sv. Petra c. št. 16.

Krojaška delavnica
Krekov trg št. 10 v hiši Impex.

V Mariboru:
Nakup in prodaja posestev
H. Havlik nasl. J. Simčič
Gregorčičeva ulica 6.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, SELENBURGOVA UL. 1.

Interesna skupnost s hrvatsko eskomptno banko in srbsko banko v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije
:: najkulantneje. ::

SPREJEMA: vloge na knjižice in na tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

KUPIJE in PRODAJA: devize, valute, efekte itd.

ESKONTIRA: menice, terjatve, fakture

DAJE: kredite in predujme na blago, efekte itd.

IZDAJA: akreditive na vsa tu in inozemska mesta.

POSPEŠUJE: trgovino, industrijo ter uvoz in izvoz.

Brzojavi: **ESKOMPTNA.**

Int. telefon št. 146.

Angleško sukno

elegantni vzorec za gospode; kakor za modne, športne, žaketne in smoking obleke.

Odpušteni vojaki, invalidi, vrtniši se vjetniki (Slovenci), delavci in železničarji znaten popust.

Prva kranjska razpošiljalna

Schwab & Bizjak

Dvorni trg 3 LJUBLJANA Dvorni trg 3

Lastni modni atelje!

MONSIEUR! MADAME!

Pour votre toilette prenez de:

Eau de cologne -Driay-

en litre et flacon de 120 g

Vente en gros pour SHS

Ljubljana **R. Driay,**

GOSPODI! GOSPAI!

Za Vašo toileto jemljite

kolinsko vodo

v litrih in steklenicah po 120 g

Prodaja na debelo v SHS

Ljubljana **R. Driay,** Pred Skofijo 21 Ljubljana

Prvovrstna jugoslovanska tovarna cementnih izdelkov

varstvena
znamka

TAGA

izdeluje najnovejši in najboljši

strešnik.

Kakovost jamčena. Naročila pod TAGA, Rožna dolina pri Ljubljani. Lastnika: **Galé komp. Tabor.**

P. n. trgovstvu in občinstvu naznanjam, da sem dobil od ministrstva za trgovino koncesijo za otvoritev

Informacijsk. zavoda

ki preskrbuje informacije zasebnega in trgovsko kreditnega značaja vedno točno in zanesljivo ker imam zvezo s svetovnoznanimi tvrdkami.

Abonnement-kuponi se izdajajo v pisarni v Mariboru, na Grajskem trgu št. 1, I. nadst. (Restavracija Maribor).

S spoštovanjem:

IVAN ŠOBER.

Ljubljana
Rimska c. 16
naznanja, da
še vedno
dela s prist-
nim blagom.
Izvršitev
točna.
Zmerne cene
za vsa izvršena dela
jamčim dva leti.

F. & A. Uher, Ljubljana

špedicijsko in komisijsko podjetje
Selenburgova ulica št. 4.

Veletgovina

s premogom, drvni, šoto in raznim kurilnim materialom.
Na debelo: Ljubl. gl. kolodvor.
Na drobno: Selenburg. ul. 12.

Zmerne cene!

2 zidarska

polirja,

izvrjena sprejme takoj stavbena
tvrdka Viljem Treo, Ljubljana
Gospodarska cesta 10.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 13. ure
in jih obrestuje po čistih

4 %

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo
polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni
kredit proti poročtvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice
se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Ljudska tiskarna Maribor

d. d. v Ljubljani

naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Izvršuje:

knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavitke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do :: najpreprostejše vrste.

Vse lično in po zmernih cenah.

Konsumna društva, zavodi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno oklenete te najbolj zmogljive tiskarne v Mariboru.

92

SVEČE po znižani ceni
za iluminacijo o priliki pre-
stolonaslednikovega obiska
oddaja v vsaki množini na
veliko in malo tvrdka

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA.

Konkurenčne cene!

Samo na debelo!

Vsakovrstno manufakturo

se dobi po najnižjih cenah pri tvrdki

BRUMAT F., LJUBLJANA, Mestni trg 25 I.

Lastni auto za prevažanje.

Konkurenčne cene.

Skaboform se zopet dobiva!

Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte
v najbližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno

dr. Flescha orig. Skaboformovo mazilo.

Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder
„Skaboform“. Dobiva se po vseh lekarnah. — Generalna
zaloga za Ljubljano in okolico

Rihard Sušnik

pri „Zlatem jellenu“ IV.,
Marijin trg.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod
najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Krki,
LJUBLJANA, Maribor, Metković, Opatja,
Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb,

----- Trst, Wien. -----

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu-
in inozemstvu.